

vedne ter vedne obljube po zboljšanju uradniške bede ga še držijo toliko po koncu, da že ni obupal. V srcu lačnega, raztrganega in vedno varanega uradnika bomo torej zastoj iskali miru. Dobre volje je naše uradništvo dokazalo napram vladam več kot dovolj, a te dobre volje niso hotele in je nočejo razumeti, kaj še le, da bi jo priznale in zaslužen nagradile. Ker najvišja in odgovorna mesta nimajo že nekaj let sem srca za onega, ki bi naj utrjeval mir med narodom — za uradnika, je tudi ta po krivdi vladinovec že davno zašel med nesadovoljneže, ki so brez miru.

In kako je z vojakom glede miru, pa ve vsak, ki je le enkrat govoril s kakim fantom, ki je služil v naši vojski po južnih garnizijah. Civilnim oblastem manjka glede navzdol dobra volja, a vojaška je pa pri nas sploh ni imela niti v začetku in koj po ujedinenju ne. Vse prošnje naših poslancev: fante vojake se naj pošteno preskrbi z najpotrebnejšim, naj se postopa z njimi na človeka vreden način, so zadele doslej le na gluha ušesa, naši vojaški oblastniki nočejo z nekako zakleto trdovratnostjo pokazati niti trohice dobre volje napram težnjam in bednemu položaju priprostega vojaka. Vojak, ki bi naj bil trden podpornik miru, je skrajno nezadovoljen, ker mu najvišja mesta odrekajo, kar mu gre že kot človeku, kaj še le kot takemu, ki mora biti pripravljen da daruje kri in življenje za domovino.

In kaj naj rečemo o delavstvu? Skoro enako kakor glede vojaštva nočejo najvišja mesta pokazati tudi napram izstradanemu in takorekoč golemu delavstvu nobene dobre volje. Ako delavec upravičeno toži in grozi s samopomočjo, mu mesto dobre volje razumevanja bednega delavskega položaja zapretijo z militarizacijo in onim nesrečnim zakonom o zaščiti države. Da v srcu zatiranega delavca ni miru, o tem se ne bo nikdo šundil.

Ako samo površno pogledamo vrste slojev in stanov v naši državi, bomo videli povsod veliko praznino, ki bi morala biti izpolnjena z mirom in bratsko ljubeznijo, a je z nevojo in sovraštvom napram najvišjim, ki nočejo navzdol pokazati prav nobene dobre volje.

V srcih jugoslovanskih državljanov ni miru in to ne po krivdi kmetskih, uradniških, vojaških in delavskih mas, ampak po zaslepljeni kratkovidnosti vlade same. Odpreti oči našim beograjskim vladarjem, da bi začeli kazati dobro voljo, je kakor kažejo vse dosežanje izkušnje naravnost nekaj čisto nemogočega. Sedaj boš pa rekel, ako je temu tako, da pri nas sploh ne bo v masah miru in niti površnega zadovoljstva, potem je pa že danes za obupati. Temu ni tako in sicer nimamo mi v rokah ključ do zloma sejalcem nemira, pač pa naši brati Hrvati.

Ko bodo prišli zastopniki hrvatskega naroda do prepričanja, da treba tudi Hrvatom napram Beogradu pokazati nekaj dobre volje in si šli po pravico v narodno skupščino, tedaj bodo tudi Srbi prisiljeni, da bodo začeli kazati dobro voljo razumevanja slovensko hrvatskih pravic, težej in zahtev.

In ravno ta zavest, da srbijanske vlade trgajo iz ljudskih mas mir in zasajajo nezadovolje, krepi v srcu slovenskega naroda prepričanje, da se mora osamosvojiti in postati gospodar na svoji zemlji.

Nas Slovence mora držati po koncu goreča želja, da se že vendar za drugi Božič omeha trdoglavost zastopnikov hrvatskega naroda, da pokažejo vsaj nekaj naklonjenosti napram Srbom in potem bo zlomljen režim samovoljnih in slepih sejalcem nemira in za tem

Občinstvo v srednji ladji se je razmaknilo. Sredi valovečih glav, sredi črnih, žalnih oblek je nastal otok.

Aleš se je stresel.

Tamle spodaj je ležala — krsta.

Z dragoceno preprogo iz rdečega žameta je bila odeta, križ se je belil na njej, neštevilni venci so jo obdajali, goreče sveče — In krog krste so stali najodličnejši zastopniki države in družbe, cerkveni dostojanstveniki v bogatih ornatih in ob vznožju krste edini sorodnik — **Šime Blaž**.

Pokopavali so njega — **Aleša Blaža**.

Ali je bila tista krsta kriva, ali cvetlice in sveče, ali venec visokih dostojanstvenikov, ki je obdajal krsto, kdo ve — Pa dejstvo je bilo da je prizor udaril na Aleševo dušo kakor težko, silno kladivo in zrušil v njej zadnje ostanke samopremagovanja.

Ze ves čas sem ga je dušilo in tiščalo v grlo. Mogočno grmenje orgel, veličastno petje, polna cerkev, — vse to je delovalo in vplivalo na njegovo mehko, občutljivo dušo, silno, pretresljivo. In nazadnje krsta z venci in cerkvenimi dostojanstveniki —

To je bilo preveč —

Ni mislil na nesrečni, nepremišljeni korak, ki je povzročil vso to strašno zmoto, ni misli na to, da leži tam spodaj truplo navadnega, vsakdanjega sluga in povrh še malopridneža —

Pred njegovo dušo je stalo le eno, veliko, vse obvladujoče dejstvo —

Vse to je bilo zanj, za pisatelja **Aleša Blaža**.

Pisal je, kar mu je srce narekovalo, hotel je povedati, tudi drugim, kar je mislil in izkusil, on plahi, beječi, revni človek. Pole in pole belega papirja je polnil s črnimi črkami. Kaj je bilo posrečnega na tem?

bodo prišli časi, ki bodo vsaj podobni, če že ne enaki onim, v katerih smo živeli v prvem jugoslovanskem Božiču leta 1918.

Dobre volje ni na najvišjih mestih, radi tega ni miru v srcih ljudskih mas. Ključ do vsaj prisiljene dobre volje beograjskih vladarjev, pa imajo v rokah zastopniki hrvatskega naroda. Dal Bog, da bi že bil Božič 1924 nekaj mejnik glede miru v srcih naših državljanov kakor je bil Božič 1918 ognjišče navdušenja za uresničeno ustvaritev nove države.

NARODNO-GOSPODARSKITEČAJ

dne 27., 28. in 29. decembra se vrši

V **MARIBORU** v dijaškem semenišču,
V **CELJU** v vrtni dvorani pri **Belem volu**.

Skupna stanovanja:

v **Mariboru**: v dijaškem semenišču,
v **Celju**: v misijonski hiši pri **Sv. Jožetu**.

UDELEŽENCI,

ki pridete že na **Štefanovo** in želite skupna stanovanja, s oglasite: v **Mariboru** v dijaškem semenišču, v **Celju** pa v tajništvu **Slov. ljudske stranke**, hotel **Beli vol**. — Prinesite seboj koc in brisačo!

PREDAVANJA

se začnejo 27. decembra ob 9. uri predpoldne.

PREDAVATELJI:

dr. **Korošec**, dr. **Hohnjec**, dr. **Leskovar**, dr. **Jeraj**,
dr. **Capuder**, poslanec **Vesenjak**, poslanec **Pušenjaj**,
dr. **Ogrizek**, dr. **Rakun**, dr. **Hodžar**, dr. **Basaj**,
poslanec **Kremžar**, ravnatelj **Mirt**, dr. **Kotnik**,
Živortnik, dr. **Mirko Božič**, **Munda**, **Krajnc**,
Barle.

Naprava novih travnikov.

Za povzdigo živinoreje je potrebno uporabiti vse pripravne lege za travnike. Najboljši travnik se napravi iz vlažnih njiv, ki jih obsejemo s primerno mešanico trav in detelj. Stari travnik se prenovi tako, da se dobro preorje, zagnoji in očisti plevela. Nato se vsejejo poljski sadeži, zlasti okapavine in vsako leto gnoj s hlevskim gnojem. Sele čez par let se travnik na novo obseje.

Novi travniki morejo biti stalni ali začasni travniki, ki jih čez šest let zopet preorjemo v njive. Pri napravi novih travnikov, bodisi stalnih ali začasnih, je glavna stvar, da sejemo primerno zmes zlahčnih trav in detelj.

Na travnikih nahajamo veliko množino najrazličnejših trav, ki jih razdelimo v visoke in nizke. Ako hočemo imeti gosto rušo, moramo sejati visoke in nizke trave, pomešane med seboj. Po trajnosti razdelimo trave v večletne ali trajne, dveletne ali samo enoletne trave. Vseh trav ne moremo lahko poznati. Dovolj je, ako se seznanimo vsaj s travami, ki so najbolj razširjene in nam dajejo najboljšo krmo in najbogatejše košnje.

Ena najboljših trav je gotovo visoka ali francoska pahovka (*Avena elatin*), ki je najvišja trava v naših krajih. Pozna se jo po klasju, ki je slično ovsenemu. Razložek je

In narod, tisti narod, ki ga je dosedaj dolžil sebičnosti in nezavednosti, ki ga je dolžil težkih krivic, zagrešenih na njem in na njegovih idealih, — ta narod mu je tole dajal, je tako slovesno slavil spomin njegovega imena —!

Ni se mogel več držati —

Njegove oči so begale po cerkvi, kakor bi iskale opore. Skozi rdeča in modra stekla visokega okna je zasijalo večerno solnce in posijalo na krsto. Aleševe oči so šle za žarko, pogledal je na krsto in —

Jok je pretrgal grobno tišino cerkve, glasen, nevzdržen nepritajen jok —

Aleš Blaž je jokal, da mu je stresalo telo.

Pevovodja je planil raz svojega visokega stojala.

«Molčite! — Ali ne bodete molčali!» mu je šepetal in ga grabil za ramena.

Aleš Blaž se ga otrešel.

Organist je prihitel, pevci so se zbirali naokoli.

«Kdo je pa ta človek? Kako je prišel sem gori?»

«Bog vedi —! «Kdo ste?» je spet tresel pevovodja Aleša za ramena. «Niste pevec! Kdo vam je dovolil priti na kor?»

Aleš mi je odgovoril. Pretresujoč jok, glasen, brezobziren — to je bilo vse, kar so zvedeli od plešastega, debelušastega, postaranega človeka.

«Smešno!»

«Kaj naj počnemo s njim?»

«Vse bo skazil!»

«In obredi se zač —»

«Pssst, pssst —! Gospod organist! Spodaj čakajo na vas!» je prihitel nekdo.

«Pri vseh —!»

samo ta, da je nekoliko drobnejše. Francoska pahovka raste povsod, le v premokrih legah ne uspeva. Vinsko podnebje ji najbolj ugaja. Raste hitro, se zgodaj razvije, da je pa le po dve košnji. Korenine razvije globoko v zemljo ter se vsled tega suši dobro upira. Je večletna trava in pripravna za večletne mešanice in stalne travnike. Francoska pahovka zori zgodaj in seme se rado otreša pri sušenju. Daje veliko dobre krme.

Pasja trava (*Dactylis glomerata*) je enako trajna visoka trava, ki raste najbolje na vlažni ilovnati zemlji. V dobri zemlji daje po tri košnje. Priporoča se za večletne mešanice in stalne travnike. Pasja trava daje bogate in dobre košnje.

Laška ljuljka (*Lolium italicum*) je visoka in hitro rastoča trava, ki daje v srednje težki zemlji in ob dovoljni vlagi po 3 do 4 dobre košnje. Dobra je za dve- in triletno mešanico.

Angleška ljulka (*Lolium perenne*) spada med visoke trave, se močno obraste in tvori gosto rušo, zato se jemlje za goste trate po parkih, vrtovih in drugih opleševalnih nasadih. Traja več let in se seje zategadelj za večletne mešanice. Angleška ljulka raste najbolje v ilovnati in vlažni zemlji.

Zlati oves ali zlata pahovka (*Avena flavescens*) je visoka in trpežna trava, podobna francoski pahovki, od katere se razlikuje v tem, da ima drobnejše in svetlejšje listje. Uspeva dobro v srednje težki zemlji in bolj suhih legah. Zlati oves je dober za napravo stalnih in začasnih travnikov, ker daje izvrstno krmo in dobre košnje tudi v otavi.

Travniška bilnica (*Festuca pratensis*) spada k najboljšim travam in dela gosto rušo in izvrstno seno. Uspeva najbolje v srednje težki ilovnati zemlji, ki je zadosti vlažna. V prvem času raste počasi ter se razvije še le v tretjem letu do svoje popolnosti in traja nato dalje časa.

Mačji rep ali timotejka (*Phleum pratense*) je trpežna, visoka trava, ki raste najbogatejše na vlažni in težki zemlji. Daje mnogo dobre, četudi debele krme. Mačji rep raste počasi ter se priporoča za dve- in večletne mešanice.

Lisičji rep (*Alopecurus pratensis*) je izvrstna, visoka, večletna in prav zgodnja trava, ki je primerna za najvlažnejše lege. Za lisičji rep niso suhe lege, ker ima plitve korenine.

Pasji rep ali grebenčica (*Cynosurus cristatus*) je nizka in trpežna trava ter dela gosto trato in dobro krmo. Razvija se v mladosti počasi in raste dobro v težki zemlji in vlažnih legah.

Travniška latovka (*Poa pratensis*) je nizka, trajna trava in daje dobro in zgodnjo krmo. V pretežki zemlji ne uspeva dobro ter se pozna po tankih bilkah in drobnih latovih.

Navadna latovka (*Poa trivialis*) je podobna travniški latovki. Razlikuje se od nje edino v tem, da je nekoliko višja. Raste povsod po vlažnih legah in daje samo po eno dobro košnjo.

Sopulja (*Agrostis stolonifera*) je trajna in nizka trava, ki dela gosto rušo. Sopulje je več vrst, ki se odlikujejo s tem, da napravljajo dolgo let, polno drobnih klaskov. Dobra je za vlažne in mokre lege in raste rada po njivah kot nadležni njivski plevel.

Ovčja bilnica (*Festuca ovina*) je nizka in trajna trava, ki raste povsod po pustih in suhih mestih. Kljubuje najhujši suši ter je vsled tega dobra za slabe in suhe lege. Dobra je za ovčjo pašo, ker ima kratko in debelim ščetinam podobno listje. Ovčja bilnica se priporoča za lege, kjer druga trava ne uspeva.

Organist je planil k svojemu sedežu in zagrabil za glasove. Roke in noge, oboje je bilo hkrati na delu. In vmes je nagnil glavo k enemu izmed pevcev:

«Pokličite koga, naj ga spravi s kora!»

Med pevci je zavalovelo. Nekdo je hitel po stopnicah.

Orgle in pevci so se z združenimi močmi lotili, da preglase nesrečni jok, kar se jim je končno res tudi posrečilo.

Pa tudi krepke roke so pograbile jokajočega Aleša za ramena in roke. Otrisal se jih je, pa ni šlo. Dva moška sta ga držala in ga tiščala k stopnicam in po njih navzdol. Pol stopajoč pol padajoč so prispeli v cerkev, vrata so se odprla in Aleš Blaž se je znašel s svojima spremljevalcema na svežem zraku, brez klobuka je bil — nekje ga je izgubil potoma med ruvanjem in suvanjem — in težko je sopesel. Tudi spremljevalca sta težko sopesla.

Globoko sta si oddahnila in z zmagoslavno se bleščečimi očmi sta ga gledala, kot bi bila kdove kako naporno delo izvršila, kar sta tudi res, in kot bi hotela storiti še več, pa se ne moreta prav odločiti.

«Kako ste prišli v cerkev? Kje imate vstopnico?»

Zmedeno je stikal Aleš po žepih.

«Menda sem jo izgubil», je dejal slabotno.

«Kako se pišete? Kdo pa ste?»

«Aleš Blaž.»

«Seveda —! Aleš Blaž, kajpak! — Zmešalo se mu je! Ali pa je pijan!»

«Pijan je! — Poberite se in glejte da ne pridete več blizu!»

Ljudje, ki so prišli gledat pogreb, so se radovedno zbirali, policaj je prišel od nekod.

(Diše prihodnjic)

Trda bilnica (*Festuca durinacula*) je ovčja bilnica podobna, nizka trava, ki je primerna za vlažne lege. Podobna ji je rdeča bilnica (*Festuca rubra*), ki je za travnike več vredna, kot ovčja bilnica. Spodaj ima rdečkaste blike.

Trstikasta bilnica (*Festuca arundinacea*) je visoka in trajna trava, ki sicer ne daje dobre krme, vendar pa je radi bogatih košenj dobra za vlažne lege.

Medena trava (*Holcus lanatus*) je visoka trava, ki raste najraje na vlažnih in mokrih travnikih ter daje bogate košnje, čeprav manj vredno krmno.

Razen trav se na travnikih nahajajo razne detelje in zelišča. Detelje zboljšujejo krmni pridelek in pomagajo travam do boljše rasti. Zato jih sejemo skupno s travami, da dobimo dobro rušo. Najbolj se cenijo domača detelja, ki raste divja po naših travnikih. Samorastla travniška detelja je za napravo travnikov več vredna, kot njivska domača detelja, ker je večletna in proti mrazu popolnoma neobčutna. Njeno seme je drago in se težko dobi.

Svedska detelja je primerna za mokre lege in prenaša najhujši mraz brez škode.

Lucerna ali nemška detelja je le v gotovih slučajih na mestu za mešanje s travo. V poštev pride zlasti v južnih krajih, kjer domača detelja ne uspeva.

Esparzeta je pripravna za kamenite in suhe lege. Nokota je dobra za travnike na suhih in revnih tleh. V mokrih tleh raste močvirna in kosmata nokota.

Bela detelja je najboljša za pašnike. Samorastla bela detelja je trajna, druga pa hitro izginja iz travnika. Proti suši je odporna in raste še prav dobro na peščenih tleh in suhih legah.

Hmeljna lucerna je dobra za suhe in slabe travnike in izvrstna za pašnike. Uspeva najbolje v gorkem in vlažnem podnebnju.

Zajčja detelja ali ranjek uspeva celo na golem kamenju in je radi tega priporočljiva za laporna, apnena in peščena tla in suhe puste lege.

Razen že navedenih detelj se dobe na travnikih še razne druge detelje in grašice. Omenijo naj se ptičja grašica, travniški grahor ali travniški čistnik.

Na travnikih najdemo tudi veliko število manj vrednih zelišč, kakor kumina, rman, trpetec, mleč, baberna lica ali strašnice, kampanelico, grintavec itd. Navedena zelišča ne pomenijo mnogo, čeprav so nekatera zdravilna. Vsa druga zelišča prištevamo k plevelu, ker izsesavajo po nepotrebnem travniška tla in izpodrivajo koristne frave in detelje.

Travniška semena je kupovati čista in nepomešana. V mešanem semenu se nahajajo dostikrat celo plevelna semena. Semena navadno niso nikdar popolnoma čista; zato jih semenski trgovci označujejo z ozirom na čistost in kaljivost v odstotkih. Ako vpoštevamo oboje na ta način, da množimo čistost s kaljivostjo, dobljeni množek pa delimo s 100, tedaj izvem, kakšna je rabljivost dotičnega semena. Ako znaša n. pr. čistost semena 80 odstotkov, kaljivost pa 90 odstotkov, znaša rabljivost 80 krat 90 : 100, torej 72 odstotkov. Če se hočemo prepričati, ali je seme res čisto in kaljivo, ga moramo poslati na kmetijsko kemično preizkuševališče v Maribor ali v Ljubljano.

Začasne travnike kosimo po šest let, nato pa jih zopet preorjemo in predelamo v njive. Začasni travniki dajejo izvrstno krmno in bogatejšo košnje, nego stalni travniki in to radi tega, ker jih napravljamo na obdelani in gnojni zemlji. Za napravo začasnih travnikov je treba primernih detelj in trav. Trav se mora sejati več, kakor detelja. Deteljnega semena se vzame navadno ena tretjina, torej približno 33 odstotkov, druge dve tretjini pa primernega travnega semena.

Izmed trav je sejati ponajveč takšne, ki trajajo po 4 do 6 let, kakor pasjo travo, lisičji rep, francosko pahovko itd. Te trave se razvijajo pozno in dajejo šele v drugem letu popoln pridelek. Zategadelj je pri mešanju tudi takšne trave, ki že v prvem letu dajejo dobre košnje, kakor laško ljuljko in angleško ljuljko. Ker imenovane trave kmalu zginevajo, jih je sejati v manjši meri, k večjemu 5 do 10 odstotkov. Ako bi teh trav ne sejali, bi imeli sprva gosto, pozneje pa redko rušo.

Prav tako izbiramo primerne detelje, ki morajo biti po večini večletne. Če sejemo tretjino vseh detelj, se naj vzame polovica dvehletnih in polovica večletnih. To se ravna po podnebnju in po legah. Večletne mešanice se morajo sejati gosteje in se mora za takšno setev vzeti polovico več semena, kakor za čisto setev. Za oral je treba približno 10 kg deteljnega in 40 kg travnega semena.

Ivan Štampar, ekonom graščine Ormož.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Vlada je sklenila Radiča takoj zapreti, ko se vrne ter ga soditi v Beogradu. S tem bi ga rada ustrašila, da se ne bi vrnil in da bi v njegovi odsotnosti imela proste roke na Hrvatskem, kjer upa s pomočjo enega dela hrvatske gospode razbiti in prekreniti politično stališče širokih mas.

Pomozno delo za povodnji prizadete kraje je vlada odstopila »Rdečemu križu«, kateremu bo pomagal poslanski odbor. Od Jugoslovanskega kluba je v tem odboru poslanec Sušnik.

Pristaši pokojnega Protiča so v Beogradu zborovali in sklenili, nadaljevati s pokretom neodvisne radikalne stranke ter izdati svoj list z ozirom na razdrapane razmere v radikalnem klubu.

Seje skupščine so odgodene in se bodo najbrž začele še le po pravoslavnem novem letu okrog 16. januarja.

VOLITVE V GRČIJI

V nedeljo so se nepričakovano mirno izvedle volitve v Grčiji, pri katerih so dosegli pristaši bivšega vladnega predsednika Venizelosa velike uspehe.

RAZMERJE MED NEMCIJO IN FRANCIJO

se je precej zboljšalo, ko je nastopil nemško vlado državni kancler Marx. Nemški kancler je Franciji sporočil, da želi začeti z njo resna pogajanja in imenovati za Pariz poslanca. Francoska vlada pogajanj ne odklanja in je očitno veliko mehkejša, kakor prej. Pogajanja bi se tikala upostavitve gospodarskega stanja v Porenju in Poruhrju, kjer pa francosko-belgijska okupacija v eni ali drugi obliki ostane, dokler se reparacijsko vprašanje ne reši v celoti. Francija tudi ne bo podpirala separatističnega gibanja v Porenju, je pa zato, da dežela dobi svoj avtonomni statut in hoče imeti svojo mejo zavarovano proti morebitnemu napadu. — Francoski pogoji niso nesporeljivi, seveda so v marsikaterem oziru težki. Zlasti se Nemčija upira obnovitvi delovanja mednarodne kontrolne komisije nad Nemčijo. Nekateri mislijo, da hoče Francija skleniti z Nemčijo ugoden dogovor, da postavi morebitno vlado Macdonald—Lloyd George pred gotova dejstva. Drugi pa menijo, da vodi Poincareja ravno ozir na izpremenjeno smer v Angliji do večje dobrohotnosti napram Nemčiji.

CELO RUMUNJA PRIZNAVA RUSIJO

Listi iz Bukarešte poročajo, da je rumunska vlada predlagala ruski sovjetski vladi sporazumno konferenco na Dunaju, kamor naj bi obe vladi odposlali svoje zastopnike. Ruska vlada je predlog Rumunske odobrila in avstrijsko vlado poprašala za dovoljenje takega sestanka. Rumunska je pripravljena obnoviti diplomatske zveze z Rusijo. Za pogoj obnove diplomatskih zvez pa stavi Rumunska zahtevo, da sovjetska vlada prizna aneksijo Besarabije od strani Rumunske.

Naše prireditve.

Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo »Eдинost« priredi na Stefanovo, dne 26. t. m., ob treh popoldne lepo božično igro s petjem v treh dejanjih in petih živih slikah v prostorih g. Jožefa Krajca.

Telovadno društvo Orel pri Sv. Benediktu v Slov. g. vprizori dne 26. t. m. to je na Stefanovo zanimivo igro: »Dimež.« Vabljeni vsi farani in tudi sosedje. Začetek ob treh popoldne. — Odbor.

Katoliško izobraževalno društvo na Polzeli priredi na praznik sv. Stefana dne 26. dec. igro Lurška pastirica zraven dvošpev »krojač in čevljar« v prostorih g. Cizeja. Zateček točno ob pol 3. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih knjig, se prijatelji poštene zabave vljudno vabijo. — Odbor.

Dekliška zveza v Braslovčah ima v nedeljo, dne 23. decembra svoj redni občni zbor po večernicah v društveni sobi. Mladenke in žene prijateljsko vabljene.

DELAVCI PRI PROTIDELAVSKI STRANKI

Iz Ceršaka pri St. Ilju v Slov. gor. poročajo:

Cujte, g. urednik, naši ubogi fabriški delavci so organizirani pri demokratski stranki dr. Žerjave. Ali se ne smejte? Smejati se mora ves svet. Saj se celo krave v celem St. Ilju smeji. Demokrat pa delavec, to je ravno tako kot ogenj in voda.

Demokratska stranka je meščanska stranka, stranka kapitalistov, krščenih judov, goljufov, bankirjev, izvoznih čarjev, liberalnih odvetnikov in liberalnih učiteljev. Kako pridejo v to družbo ubogi delavci?

Demokratska stranka je velesrbska, ki hoče vse posrbiti, ki hoče in stremi po nadvladi Srbov, ki je ustvarila centralizem, ki podpira belgijsko, galjufivo bando, ki izžema Slovence in jim piše kri, ki je zagrešila, da nem Slovcem tako slabo gre, ki hoče slovensko pleme uničiti. Kako pride v to družbo ubogi slovenski delavec?

Demokratska stranka je skoz in skoz liberalna, smeši katoliške duhovnike, grdi katoliško Cerkev, imenuje dobre kristjane klerikalce, farske podrepnike, tercijalke itd. itd. Demokratska stranka je protiverska stranka, hoče katoheta izgnati iz šole, dela za protiversko šolo, je proti svetosti in nerazdruženi zakona. Kako grdo piše ta stranka v »Uniji« o papežu, o katoliških praznikih itd. Demokratska stranka dela za pravoslavno srbsko cerkev. Kako more biti katoliški delavec, ki hodi v cerkev in k spovedi, član te stranke?

Demokratska stranka je protidelavska stranka. Kdaj pa so bili bogati bankirji, izvozniki in advokati za uboge delavce? Demokratska stranka je neštivilnokrat dokazala, da je proti interesom delavcev. Ona je ustvarila zakon o zaščiti države. Po tem zakonu, ki so ga skovali demokrti, se ne sme delavec ganiti, ne sme nikdar štrajkati, če je še tako slabo plačan. Če ga tudi bogati fabrikant tako izkorišča, tiho mora biti, drugače ga zaprejo v kajho kot protidržaven element. Za sveto voljo božjo, kako more biti ubogi delavec pri tej stranki?

Demokratska stranka je nesreča za Jugoslavijo, zato je tudi nihče ne mara. Pri zadnjih volitvah je dobila v Sloveniji samo pol poslanca v Ljubljani. Zdaj pa v zadnjem času zapuščajo tudi meščani, trgovci v mestih in na deželi kar trumoma to stranko. Tudi učitelji gredo k radikalom. Nihče torej ne bo pri tej stranki, razen ubogi delavci v Ceršaku in njihov ubogi general. Pri zadnjih volitvah v Avstriji niso dobili demokrti niti enega poslanca. Cel svet jih zapušča. Samo ubogi delavci v Ceršaku se dajo od te stranke farbat. Delavec, ki je pri demokratski stranki, je podoben teletu, ki pristopi k mesarski zadrugi

ali kuri, ki drži z lisico, ali miši, ki drži z mačko, ali mački, ki drži s psom.

Naše pridne delavce v Ceršaku je na led spravil neki obskurni Hercog, o katerem vobče govorijo ljudje, da mu precej manjka, da ima zavreto kri. Ta Karlček je bil enkrat Orel, bil je pri krščanski Slovenski ljudski stranki, potem je bil Radičev, potem republikanec, zdaj pa je kraljevsko meščanski buržoazijski demokrat. Menja svoje mnenje kot žid svojo robo. Ni ga resno vzeti. Ubogi siromaki, ki gredo temu človeku na limanice! Nekaj se jezi nad Zebotom in nad celim svetom in še nad par vasi navrh, pa ne ve zakaj. Hoče pač ljubovati kot kak čmerikav otrok Karlček, boš že postal zopet ponižen! Bog ne pusti drevo rasti do neba. Samo rečemo ti: Zebot je najboljši priljubljen in najdelavnejši poslanec cele Jugoslavije, ki mu nisi ti vreden jermenov od čevljev odvezati. On je dobil pri zadnjih volitvah največ glasov v Sloveniji, če si ti siromaček ravno proti njemu delal.

MARIBORSKA POROTA.

Posilstvo.

Dne 12. decembra se je zagovarjal pred poroto 18-letni mesarski pomočnik Bonifacij Bohl iz Ploversnice radi hudodelstva posilstva. Ko se je vračala dne 12. sept. t. l. delavka Marija S. z dnine domov, sta jo povabila Bohl in njegov tovariš na kozarec vina v gostilno Pektar. Ko je S. odšla iz gostilne, je šel Bohl za njo ter jo v bližini njenega doma napadel. Zamašil je je usta in jo nato posilil. Po dejanju je zbežal z doma ter se dalje časa skrival. Šele dne 29. sept. so ga orožniki zasačili v Zg. Crnu-reku. Porotniki so vprašanje posilstva zanikali, nakar je bil Bohl oproščen.

Zločin, odkrit po 12 letih.

Roza Trop je stala že pri jesenskem zasedanju pred porotniki, v svrhu natančnejše ugotovitve pa je bila takrat razprava preložena. Obtožena je, da je pred 12 leti dne 16. avgusta 1911 zažgala županu v Obrežu, g. Ivanu Ravšl, gospodarsko poslopje, ki je pogorelo do tal z živino in krmno vred. Dejanja je bil prvotno osumljen slabomni Alojzij Kolarič, čegar sorodniki pa so takoj dokazali njegovo nedolžnost. O zadevi potem celih 12 let ni bilo slišati več besede. Dne 14. junija 1923 pa je Ana Dogša ovadila svojo sestro Rožo Trop, da je ogenj pri Ravšlu ona zanetila iz maščevanja, ker je bil Ravšl kot župan v pravdi zaradi ločitve zakona z njenim možem Francem Tropom na moževi strani. Tropova je takrat tudi prosila svojo sestro, naj tega nikomur ne pove in Dogševa je v resnici molčala celih 12 let. Da pa je prišel zločin končno le na dan, je vzrok ta, da je prišlo med obema sestrama do prepira zaradi preužitka. Po izpovedi Ane Dogša je njena sestra Tropova zažgala gobo, jo zavila v papir in vrgla potem v podstrešje Ravšlovega gospodarskega poslopja, ki je takoj zgorelo. Pri pcdnovni porotni obravnavi so vnovič zaslišane priče opovedale za obdolženko obtežljivo, nakar so jo porotniki spoznali za krivo. Senat jo je obsodil na osem let težke ječe.

Stara tatinska bratca

sta Friderik Godec iz Male Nedelje in Ivan Pistotnik iz Okonine. Bila sta že večkrat kaznovana, toda delamrznost in naklonjenost do tatvine ju še ni prešla. Do jeseni sta sedela v zaporu, toda amnestija ju je osvobodila. Komaj sta bila svobodna, sta že začela s starim rokodelstvom. V noči od 9. na 10. oktobra sta v Prebukovju ukradla posestniku Juriju Ajdu voja, ga odgnala v Krapino in ga tam prodala. Izkupiček sta kmalu porabila, pa sta radi tega zasnovala novo tatvino. V noči od 22. do 23. oktobra t. l. sta ukradla posestniku Francu Križan v Kokoričih v Ljutomerskem okraju dve kobili, posestniku Josipu Heriču iz iste vasi sta pa izmaknila voz in opremo ter se nato odpeljala zopet proti Krapini, kjer sta pa bila aretirana. Na razpravi sta krivdo priznala, nakar je bil obsojen Godec na 5, Pistotnik pa na 6 let ječe.

Nevarni tatovi

so pekovski pomočnik Ivan Straser iz Pobrežja, monter J. Fras iz Slov. Bistrice in Jakob Kidrič, že sami stari znanci sodišča, kjer so že večkrat sedeli. Jakob Kidrič je v poletju kot kaznjenelec pobegnil iz mariborske jetišnice in med tem časom izvršil več tatvin. Dne 4. septembra je pa vlomil z ostalima dvema tovarišema v stanovanje dvor-nega sodnega svetnika g. Fona, kjer so odnesli mnogo obleke in drugih stvari v vrednosti 200.000 kron. Blago so prodali, z izkupičkom pa veselo živeli, dokler jih ni zalotila roka pravice. Porotno sodišče je obsodilo Kidriča na 6, Frasa na 7 in Straserja na 5 let težke ječe.

Tedenske novice.

Shodi poslancev SLS. V nedeljo, dne 23. decembra, se vsrjšo shodi SLS: Galicija po rani sv. maši; govori poslanec Krajnc. — Ponižva ob južni žel. ob pol deveti uri pri Pinterju; govori poslanec Vrečko. — Ojstrica na Koroškem po sv. opravilu; govori poslanec Kugovnik. — Krajevne odbore SLS, katerim smo poslali koledar je Jugoslovanske kmetске zveze za leto 1924 prosimo, da jih hitro razprodajo in pam denar po priloženih položnicah takoj pošljejo.

Dodatno k članku »Na agitacijo za naše časopisje« v zadnji številki našega lista priporočamo prav toplo list »Naš dom«, ki je glasilo Prosvetne zveze v Mariboru in stane letno D 12.50. Vsa naša društva, vsi naši pristaši, posebno še mladeniči in dekleta, naj naročijo »Naš dom«.

Mariborske novice. Odkar so postali nemški poslanci zavezniki Pašičeve vlade, so tudi postali po Sloveniji Nemci in nemskutarji silno drzni. To nemško